

De Lustrumkoerier

Onregelmatig verschijnend tijdschriftje der Schiedamsche Toneelvereniging onder het devies "Utile Dulci" nummer 6

In Memoriam Ruud Huldy

Op 16 maart 2011 is ons erelid en onze vriend Ruud Huldy overleden. Het is moeilijk wennen aan het feit dat hij er niet meer zal zijn bij onze voorstellingen en bij de buitendagen, waarvan we er zoveel bij hem in zijn gastvrije huis The Jolly Duck hebben gevierd. Nooit meer borrelen aan zijn huisbar, nooit meer zijn rotsplanten bewonderen, nooit meer het grote oranje zeil spannen tegen de mogelijke regen op de buitendag.

Ruud speelde in 1961 voor het eerst bij U.D., in "De kinderen van Eduard", als gast. Bij zijn laatste optreden, op 16 mei 2009 in "10 kleine negertjes", had hij 111 maal bij U.D. op de planken gestaan.

Memorabel was de Algemene Ledenvergadering bij Liesbeth in 2003 waar hij tot erelid benoemd zou worden. Bij de bespreking van dat agendapunt kreeg hij watjes in zijn oren zodat zijn uitverkiezing voor hem een verrassing zou blijven, hetgeen een prachtige 'typisch Ruud' foto opleverde.

Zijn toneelcarrière startte in 1951 bij de toneelafdeling van GONS, de personeelsvereniging van TNO in Delft, waar hij werkte. Op de speellijst van 1953 staat, behalve de naam van Ruud, ook die van Jo Wolvers en zo zijn Inez en Denise, Ruud's dochters, er achter gekomen hoe hun vader en moeder elkaar destijds vonden...

Bij GONS speelden onder andere ook Tonny Schepp, Paul Dekking, Wim Kolstee en Frido Ritter die allen een groot aantal jaren lid waren van U.D. Het is grappig om nu te constateren dat de lijst van gespeelde

stukken van GONS en UD grote overeenkomsten vertonen: "De weg naar Dover", "Haar andere man", "Per Luchtpost", "Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet", "Een feestelijke dag", enfin, teveel om op te noemen. U.D. en GONS speelden vaak onder dezelfde regisseurs en dan was het voor de regisseur kennelijk gemakkelijk om hetzelfde stuk bij verschillende verenigingen te laten spelen.

Ruud was geen man die een hoofdrol wilde spelen; in alle 21 stukken waarin hij bij U.D. meespeelde heeft hij altijd een bijrol gespeeld. Maar dat deed hij dan ook op zijn eigen, onnavolgbare wijze. Iedereen die hem in "Plaza Suite", met Tilly als zijn vrouw en zijn eigen dochter Inez als zijn tooneeldochter heeft zien spelen zal die rol nooit meer vergeten. Hij was in de naoorlogse periode van U.D. de enige speler die met allebei zijn dochters op de planken heeft gestaan.

Zijn crematie op Hofwijk in Rotterdam heeft op alle aanwezigen diepe indruk gemaakt. Zijn beide dochters hebben daar gesproken en Ruud zou trots op hen zijn geweest: ze spraken ontroerend mooi. Daarna heeft Robert Nolet, onze huidige voorzitter, herinneringen aan Ruud opgehaald waarna in de aula door velen het glas is geheven op deze bijzondere, vriendelijke, aardige, speciale man. Tot slot is er op uitnodiging van Denise en Inez nog een afscheidsborrel geschonken in The Jolly Duck waar een groot aantal U.D.ers, vermoedelijk voor de laatste maal, nog eens door het gastvrije huis hebben gedwaald.

U.D. heeft een groot verlies geleden en wij missen Ruud nu al.

In memoriam Ad Hoeymans

Een paar dagen na het overlijden van Ruud ontving U.D. het bericht dat Ad Hoeymans was gestorven.

Ad Hoeymans regisseerde ons voor de eerste maal in 1973 met 'Een meisje om te stelen'. Daarna leek de band tussen hem en U.D. onverbrekkelijk: achtereenvolgens speelden we onder zijn regie tot 1977 : 'Kleine kinderen worden groot', 'Ik zie, ik zie, wat jij niet ziet', 'Celia', en 'Bontgenoten'. In 1979 deed hij de eenakter 'Impromptu', waarna met wederzijdse instemming werd besloten uiteen te gaan.

Maar het bloed kruipt toch waar het niet gaan kan, en in 1990 boekte U.D. onder zijn regie veel succes met 'Plaza Suite' (waarin Ruud Huldy schitterde, samen met zijn dochter Inez), het jaar daarop gevolgd door 'Beau Rivage'

In 1995 deed hij 'De eetkamer', en na wederom een afscheid kwam hij in 2002 bij ons terug voor 'Cécé' terwijl wij onder zijn laatste regie in 2003 nog 'Terug naar Innesfree' en, opnieuw, 'De Eetkamer' speelden.

Ad hield van toneel en van mensen, zoals ook bij zijn uitvaartdienst sterk naar voren kwam. Bij elk van onze premières stuurde hij ons een telegram of een kaart met een oppeppende tekst. Tilly van Traa en Martine Pothuis hebben vóór de plechtigheid met Ad's broer en diens vrouw kunnen spreken en hen kunnen vertellen hoezeer Ad in U.D. werd gewaardeerd. De plechtigheid werd door meer dan honderd belangstellenden bijgewoond, waaronder een zestal leden

van U.D. De club verliest in hem een goede regisseur en ook een goede vriend.

De jaren 1942 – 1951

In 1942 heft Utile Dulci zich op papier op, om aan inschrijving bij de Kultuurkamer te ontkomen. De Notulen van de Buitengewone Algemeene Ledenvergadering gehouden op 14 Februari 1942 vermelden nog: "De Heer Hibma uit speciaal hartelijke woorden van waardeering tot den aanwezigen oprichter, den heer de Groot en Mr. Visser dien het beiden wel byzonder aan het hart moet gaan op deze wijze en onder deze beroerde tijdsomstandigheden afscheid van hun troetelkindje U.D. te moeten nemen. De voorzitter sluit hierna de vergadering, de hoop uitsprekende dat de oorlog niet te lang meer zal duren en de terugkeer naar normalere omstandigheden misschien nog wel eens een wederoptreden van U.D. mogelijk zal maken, aangezien de vriendschapsbanden tusschen de UD-ers onderling zóó hecht en sterk zijn, dat deze ongetwijfeld zullen blijven voortbestaan."

Stilletjes verder

Ondanks de oorlog met alle daaruit voortvloeiende beperkingen blijft U.D. als vriendenclub bij elkaar. Al op 8 maart 1942 is er een bijeenkomst bij een van de Haagse leden en er wordt natuurlijk alweer flink op los gerijmd: "U Denkt toch niet dat onze club dood is? Integendeel, ze is springlevend. Uitscheiden, Dat was de eenige oplossing." Ook de gebruikelijke smoezen om een feestje te bouwen blijken nog steeds aanwezig: op 27 augustus 1942 wordt de Feestcommissie gedéchargeerd die in juli van het voorgaande jaar was geïnstalleerd om het Lustrum van 1941 in goede banen te leiden. Ook aan de formaliteiten wordt gedacht: Mr.E.A. Cockart, voorzitter van de Lustrumcommissie, begint zijn speech met : "Mijnheer de Voorzitter van de **voormalige** S.T.V. Utile Dulci....." . De feestvreugde wordt enigszins verstoord door Amerikaanse bommen-

werpers die even boven Schiedam cirkelen en dan de werf van Wilton bombarderen.

1943

Voorjaar 1943 komt men bijeen ten huize van Jan Vos, die, begeleid door zijn dochter Nel op de harmonica, een lied voordroeg met als refrein "maar komt John Bull met heel zijn club, en Roosevelt met heel zijn bup, dan gaat het zoo weer goed (bis)."

U.D. blijft bijeenkomen ondanks de oorlogsprikelen: alleen dit jaar al vijf keer.

1944

Op 4 februari wordt Jan Vos 50 jaar en dat wordt te zijnen huize gevierd: "Na het officieele gedeelte bleef het U.D. Bestuur onder een gezelligen borrel tot diep in den avond in de gastvrije woning van Jan en Mary." Hoe het Bestuur (met een hoofdletter!) kans zag de avondklok te omzeilen vermeldt de historie niet.

Ook in dit jaar gaan de bijeenkomsten verder, zowat een in iedere maand.

Op 4 juli 1944 maken zes heren een fietstochtje en laten zich fotograferen bij de molen van Zevenhuizen. Ze hebben nooit geweten dat Ruud Huldry zo ongeveer in de schaduw van die molen zou gaan wonen.....

In die tijd waren de mannen overigens inderdaad nog van ijzer: Linus Visser was de dag tevoren van Bilthoven naar Schiedam gefietst op een fiets met massieve banden! "Hij arriveerde omstreeks 5 uur met een blikken onderstel. 't Is en blijft toch een ouwe taaie. Hij reed ca. 65 Km.". Op 16 juli komt men weer bijeen, ditmaal in Bilthoven, waar Ed Cockart een zeer beeldend verslag geeft van de fietstocht.

Bestuursvergadering

27 juli 1944 komen vier bestuursleden van U.D. bij elkaar bij Jan Vos. De notulen vermelden: "Voorzitter constateert dat wij na 2½ jaar weer voor het eerst bijeen zijn en niemand kan ons thans van overdreven optimisme beschuldigen, want wanneer de vreemdelingen weg zijn moet het bestuur met de plannen klaar zijn.[...] Hierna gaat de Voorzitter over tot het eenige punt van de agenda, n.l. het nieuwe stuk".

Uiteindelijk valt het besluit dat het eerste stuk na de oorlog "The Royal Family" gaat worden.

In augustus komt men nog bij elkaar in Schiedam en in september nog één keer in Rijswijk. Daarover wordt gemeld "Reeds was het spoorwegverkeer min of meer gedésorganiseerd en gapten de Moffen de fietsen op de wegen –een week later volgde het groote offensief ter bevrijding van Nederland en brak de spoorwegstaking uit-, zoodat deze bijeenkomst vrij matig bezocht was en voorloopig de laatste werd."

1945

De vaart zit er goed in. 25 dagen na de bevrijding, op 30 mei, wordt er al een bestuursvergadering gehouden in het huis van Alewijn de Groot.

Belangrijkste vergaderpunt is de houding van enkele leden tijdens de oor-

log: er wordt een Zuiveringscommissie ingesteld.

Ook komt weer de stukkeuze ter sprake: instuderen van 'The Royal Family' kost minstens drie maanden. "Het publiek wil echter tooneel, seizoen of geen seizoen: doet er niet toe. We moeten nu een eenvoudig stuk met niet teveel rollen hebben dat snel kan worden ingestudeerd.[...] De vraag komt thans naar voren of er gerepeteerd kan worden voordat de Zuiveringscommissie uitspraak heeft gedaan. Hierop volgt een zeer verwarde discussie waar geen touw aan vast te knopen is (Oorzaak: Madeira 1862 OK met handtekening van Burgemeester Van Haaren). [...] De Heer de Groot eischt zelfs dat de commissie eind vorige week haar besluit zal mededeelen".

Kort daarna, op 7 juli 1945, wordt de eerste Algemeene Vergadering na de oorlog gehouden, ditmaal bij Jan Vos thuis. De openingsrede van de voorzitter beslaat 4½ dichtbetikte folio-vellen. Eigenlijk is het enige opmerkelijke aan die rede dat de Zuiveringscommissie niets slechts heeft gevonden. Verder wordt uitgelegd waarom er gekozen is om 'De Butler', in 1931 slechts 5 x gespeeld, in reprise te nemen: slechts 7 rollen, en alle spelers wonen dicht in de buurt – reizen is nog steeds moeilijk, zo kort na de oorlog.

5 kantjes

Daarna steekt diezelfde voorzitter nog eens een rede van 5 kantjes af waarin hij de leden verslag doet van het reilen en zeilen van U.D. tijdens de bezettingsjaren. Zijn beschrijving van een deel van de lustrumactiviteiten uit 1941 wil ik u niet onthouden: "Na een gezelligen uitgebreiden borrel (te uitgebreid voor één onzer) ging men aan tafel. Het diner was oudergewoonte slecht maar de stemming was prima. Na de officieele speechen volgde een stroom van voordrachten, waarvan vele geweldig veel succes hadden en ook inderdaad tintelden van geest. Ook na tafel hield de stroom van ernstige en vrolijke voordrachten voorloopig niet op en het was al laat in den nacht voordat de laatste nummers waren

afgewerkt. Dat deze laatste voordrachten minder tot haar recht kwamen, maar desalniettemin een stijgend succes boekten, behoeft gezien het late uur en de uitgelaten stemming geen nader betoog. Het was inmiddels al zes uur geworden alvorens de laatste U.D.'er moeizaam beddewaarts toog."

Kijk, zo'n soort lustrumviering staat de huidige Lustrumcommissie voor ogen!

Eerste opvoering na de oorlog

En zo wordt op 16 oktober 1945 in het kader van de 'Herrijzenis Tournée' voor de Vereeniging 'Maasoord's Onderling Genoegen' "De Butler" opgevoerd als 326e voorstelling. In totaal vijf keer, de laatste maal op 3 december 1945 in de Leidsche Schouwburg.

Ondertussen is er natuurlijk op 11 november alweer een Feestcommissie geïnstalleerd, want in 1946 zal U.D. 35 jaar bestaan. Ditmaal geen uitgebreid 10-gangen diner maar een redelijk eenvoudige lunch: Hors d'Oeuvre Varié, Potage Oxtail, Tournedos de Boeuf et Pommes Sautées, Crêpes Normande, Café, Liqueurs. De bewaard gebleven toespraak van de voorzitter beslaat ditmaal slechts drie dichtbetikte bladzijden, en de rede van de voorzitter van de Lustrumcommissie is ditmaal kort: slechts 1½ bladzijde.

1946

Op 20 mei 1946 gaat "Roofvogels" in première. Voor het eerst sinds lange tijd voert Jan Vos niet de regie, maar Leen Bakker. Jan speelt wel mee. De voorstelling in Schiedam, op 28 mei, kan nu niet direct de goedkeuring wegdragen van de recensent van 'Het Vrije Volk': "Over het algemeen had men te kampen met acoustische bezwaren, toch menen wij dat met meer aandacht voor de dictie aanzienlijk betere resultaten bereikt hadden kunnen worden. Voor velen is de dialoog volkomen onverstaanbaar geweest."

Gelukkig schrijven andere kranten er beter over.

Ook speelt men voor de meest uiteenlopende groepen: in Den Haag wordt

opgetreden “op uitnodiging van de Sociale Commissie van het Bedrijfschap voor Vee en Vleesch en het Vee- en Vleeschaankoopbureau.”

Het jaarverslag 1945/46 vermeldt tenslotte: “De rijen der jonge krachten werden in de loop van het seizoen aangevuld met 2 nieuwe vrouwelijke leden, n.l. de dames Len Visser en Jo Hogendijk. De eerste gaf reeds in ‘Roofvogels’ blijk dat ‘bon sang ne peut mentir’ (om met den voorzitter te spreken)”. Ook wordt op verzoek van de Chr. Jonge Vrouwen Federatie éénmaal opgetreden met “Een eeuw achter”, waardoor de teller eind 1946 op 336 voorstellingen staat.

10 november wordt natuurlijk het 35-jarig bestaan gevierd met een gala-voorstelling van “The Royal Family”, met bal na. De pers is laaiend enthousiast: “U.D. overtreft zichzelf”. 16 november reist men per bus naar hotel “Parkheuvel” in Nunspeet voor een ouderwetse Lustrumviering. De verzen, voordrachten en foto’s beslaan 21 pagina’s!

1947

Dit jaar wordt “The Royal Family” nog 5 maal opgevoerd, wat het totaal aantal opvoeringen op 10 brengt. De 9^e voorstelling vindt plaats in de Rotterdamsche Schouwburg –het Walhalla voor toneelspelers- voor de leden van de oer-Rotterdamse cricket- en voetbalvereniging V.O.C.

Op 30 mei wordt de Feestcommissie ontbonden, dus wederom een diner in het Parkhotel in Rotterdam, aangeboden door Alewijn de Groot . Toespraak van Linus: 2 pagina’s, bedankwoord van Ed Cockart: 1 pagina, maar wel twee keer – de tweede is een persiflage op zijn eerste! “Mijnheer de Voorzitter, u heeft zojuist op de U eigen breedspakige wijze (U hoort Uzelf nu eenmaal gaarne spreken) onze commissie gehuldigd, doch ik ben het in deze niet met u eens.[...] Tja, Bella, het is heel gemakkelijk om te zeggen ‘Ik moet thuis koken en op de kinderen passen’, maar dat gaat niet op. Je hoort op vergaderingen te komen en niet alles door anderen te laten op-

knappen. We zullen je dan ook een volgende keer niet meer in de commissie opnemen. [...] En zoo, mijnheer de Voorzitter, hoop ik te hebben aangetoond dat deze commissie eigenlijk maar knudde was en dat ge voor het volgend lustrum iets beters dient te kiezen”.

Het stuk wordt dit jaar “Grompie”, dat van november 1947 tot januari ’48 in totaal 9 keer wordt gespeeld.

Bij de première worden Linus Visser en Alewijn de Groot gehuldigd vanwege hun 300e optreden: Linus als speler, Alewijn als oprichter, secretaris, souffleur, regisseur en/of adviseur. Ed Cockart is dit jaar voor het eerst penningmeester en meldt een tekort van f 300,-. Er moet bezuinigd worden!

1948

In mei wordt “Minnebrieven” maar driemaal gespeeld. Wél goed: “een succes dank zij de Vos-creatie van de slippertjes-makende burgerman”.

Hemelvaartsdag wordt gevierd met een autobustocht, eindigend bij Wim en Tilly van Traa. “Deze verkeerden blijkbaar in de mening dat alle U.D.-ers ondervoed waren, want ik kan me niet herinneren ooit een borrel te hebben meegemaakt waar, behalve de drank, zooveel te eten was.”

2 september wordt het ‘Gouden Regeerings-Jubileum van H.M. Koningin Wilhelmina’ opgeluisterd door twee eenakters, ‘Souper’ en ‘De deur van de badkamer’. December 1948 is de maand van “Flat te huur” met vijf opvoeringen. Nog maar één van de 5 opvoeringen is voor liefdadige doeleinden.

1949

Het jaar begint met een éénmalige opvoering van “Een eeuw achter”, daarna gaat ‘Flat te huur’ nog zes maal op de planken tot in maart.

20 mei gaat een triest epistel de deur uit: “Hierbij deel ik u mede dat wegens gebrek aan enthousiasme voor het eerst in de geschiedenis van U.D. de Hemelvaartsdagtocht niet doorgaat.” Uiteindelijk belandt een beperkt aantal leden in het “Cor-

ner House""waar het verdriet wordt weggedronken..

"De weg naar Dover" beleeft vijf opvoeringen in mei, (batig saldo voor de Schiedamse Gemeenschap f 218,75).

9 augustus 1949 zegt Jan Vos zijn lidmaatschap op. Hij heeft sinds 1920 geregisseerd en er zijn 220 voorstellingen onder zijn leiding gegeven. De oorzaak van zijn vertrek is triest: omdat de regisseurs bij U.D. ook als manusje-van-alles optreden heeft het bestuur, zonder Jan eerst te raadplegen, voorgesteld een beroepsregisseur aan te trekken zodat Jan het wat rustiger aan kan doen. Hij ziet dit echter als een motie van wantrouwen en vertrekt.

Er wordt een 'regisseur van buiten' aangezocht en gevonden in de persoon van Aad van Eck, die "De eerste mevrouw Frazer" leidt. 4 voorstellingen in de periode november '49 tot januari '50 leveren f 403,33 op voor de Schied. Gezondheidskolonies.

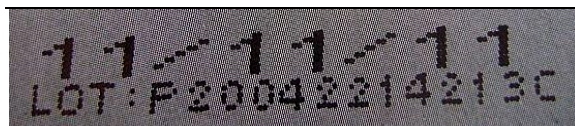
1950

"Het geheim van Dr. Spencer" gaat 4 maal over het voetlicht, weer onder regie van Aad van Eck.

Bij een bestuursvergadering wordt door één van de commissieleden geklaagd over de wijze van besturen: "Mij spijt de manier waarop in hoogste ressort alle zaken van U.D. beslist worden. Ik heb indertijd voorstellen gedaan welke door het bestuur werden afgewezen. Het lot van de leden wordt in de bestuursvergaderingen geregeld op een té autoritaire manier en veel te veel zónder en buiten hen." De voorzitter antwoordt: "Bestuur beslist ten rechte; men kan en mag niet teveel aan de Algemene Vergadering overlaten." Zo'n standpunt zou vandaag de dag ondenkbaar zijn.

Er wordt afscheid genomen van Aad van Eck en als nieuwe regisseur wordt Louis Gimberg gecontracteerd – die is bovendien veel goedkoper. Hij draagt zorg voor vier voorstellingen van "De Cirkel". Gimberg blijkt achteraf een redelijke misgreep te zijn: "Voor jonge leden kan hij een secreteet zijn." Dus kiest

het bestuur Ab van Vegten, die in 1951 "Een inspecteur vraagt belet" regisseert. Acht keer wordt dit stuk opgevoerd, en zo heeft aan het eind van het seizoen 1950/1951 U.D. 396 voorstellingen gegeven!

Zelfs Douwe Egberts denkt aan ons lustrum!

Het Lustrum

De plannen voor het lustrumweekend beginnen vastere vorm aan te nemen. Op zaterdagochtend 12 november komen de deelnemers samen op een nog geheime plek in het midden des lands rond 10.30 uur. Daar wordt koffie gedronken en geluncht. Daarna vertrekken we naar het Instituut voor Beeld en Geluid in Hilversum waar we om 14 uur worden verwacht en de groep een rondleiding krijgt met het motto 'Entertainment'.

Circa half vier is dat afgelopen en gaan we op weg naar ons hotel, niet ver daarvandaan. Daar legt men dan hopelijk en koortsachtig de laatste hand aan de liederlijke liederen, onsamenvhangende optredens en stuitende sketches die daarna tijdens het diner aan de tranenplengende toehoorders worden opgedragen. De bedden worden zoveel mogelijk op eigen kracht bereikt. Aan het ontbijt kan gecontroleerd worden in hoeverre die operatie is geslaagd. Tijdens de nazit kan besproken worden wat men zich nog van de vorige avond kan herinneren en tegen de middag is het feest voorbij.

Doet u mee? Maak dan een aanbetaling van € 25 p.p. over op rekening 116 90 88 ten name van V.E. den Dubbelden te Amsterdam. Alleen op die wijze krijgt de Lustrumcommissie een juiste indruk van het aantal deelnemers, en kan het hotel definitief geboekt worden.